

POSTANOWIENIE

Dnia 4 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Żmij (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Elżbieta Karska

SSN Maria Szczepaniec

w sprawie ze skargi S. B.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym we Wrocławiu w sprawie
o sygn. II AKa 294/21,

z udziałem Skarb Państwa - Prezes Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej
i Spraw Publicznych w dniu 4 stycznia 2023 r.,

oddala skargę.

UZASADNIENIE

Skargą z 11 sierpnia 2022 r. S. B., zastępowany przez profesjonalnego
pełnomocnika, wniósł o:

1. stwierdzenie, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym we Wrocławiu
w sprawie sygn. akt II AKa 294/21 nastąpiło naruszenie prawa strony
do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki;
2. zasądzenia od Skarbu Państwa na rzecz strony kwoty 20 000 zł tytułem
sumy pieniężnej;
3. zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz strony kosztów postępowania,
w tym kosztów pomocy prawnej świadczonej w niniejszym postępowaniu,
wyliczonych według norm przepisanych.

4. wydanie Sądowi Apelacyjnemu we Wrocławiu zalecenia podjęcia w wyznaczonym terminie czynności poprzez wyznaczenie rozprawy.

W uzasadnieniu skargi wskazano, że w dniu 24 czerwca 2021 r. obrońca oskarżonego złożył apelację do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu za pośrednictwem Sądu Okręgowego w Opolu. Środek zaskarżenia wpłynął do Sądu w dniu 28 czerwca 2021 r. zaś przekazanie akt i wyznaczenie sędziego miało miejsce w dniu 10 sierpnia 2021 r. Jak wskazał skarżący, w rozpoznawanej sprawie Sąd Apelacyjny we Wrocławiu nie wyznaczył terminu rozprawy odwoławczej, a strona w żadnej sposób nie wpłynęła na tok czynności podejmowanych przez sąd. W ocenie skarżącego nie można uznawać, że złożenie w dniu 25 października 2021 r. pisma procesowego przez obrońcę oskarżonego, które zawiera wniosek dowodowy, wpłynęło na dotychczasowy tok postępowania sądu. Jak dalej wskazał skarżący, po upływie roku od złożenia apelacji nie rozpatrzono sprawy strony co do jej istoty. W związku z tym należy uznać, że zaniechanie Sądu poprzez niewyznaczanie rozprawy w tej sprawie nosi znamiona przewlekłości. Jest to tym bardziej istotne dla strony, że chodzi o sprawę, która dotyczy odpowiedzialności karnej oskarżonego. W odniesieniu do wniosku o zasądzenie sumy pieniężnej skarżący podniósł, iż pełni ona z jednej strony funkcję sankcji dla państwa za wadliwe zorganizowanie wymiaru sprawiedliwości, z drugiej zaś rekompensaty dla strony za doznaną szkodę niematerialną, będącą wynikiem przewlekłości.

Prezes Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu w odpowiedzi na skargę z 26 października 2022 r. wniósł o oddalenie skargi w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga na przewlekłość postępowania nie zasługiwała na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2018, poz. 75 ze zm., dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość postępowania”) strona

może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez Sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazuje, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej w ciągu 12 miesięcy od daty wpłynięcia apelacji (postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05, OSNP 2005, nr 23, poz. 384; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 120; z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 121; z 18 maja 2016 r., III SPP 53/16; z 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; z 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; z 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18; z 13 grudnia 2018 r., I NSP 62/18; z 24 stycznia 2019 r., I NSP 87/18; z 27 marca 2019 r., I NSP 88/18). Nie oznacza to jednak, że w każdym przypadku, w którym przekroczony został okres 12 miesięcy, w czasie których nie wyznaczono terminu

rozprawy, automatycznie następuje przewlekłość postępowania w rozumieniu ustawy. Ocena spełnienia obowiązku rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie zależy od konkretnych okoliczności, a więc wymaga uwzględnienia wielu czynników wpływających na tok postępowania. Powyższe oznacza, że przewlekłość postępowania ocenia się w każdej sprawie w sposób indywidualny, z uwzględnieniem wymienionych okoliczności.

Z analizy akt sprawy wynika, że śledztwo w sprawie wszczęte zostało postanowieniem Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Strzelcach Opolskich z 25 września 2015 r. Akt oskarżenia wraz z aktami sprawy wpłynął do Sądu Okręgowego w Kielcach w dniu 30 czerwca 2020 r. Postanowieniem z 30 lipca 2020 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Opolu. Postępowanie przed tym Sądem zakończyło się wydaniem wyroku w dniu 20 maja 2021 r. Apelacja skarżącego wpłynęła do Sądu Okręgowego w Opolu w dniu 28 czerwca 2021 r. Akta sprawy wraz z apelacją zostały następnie przekazane do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu w dniu 10 sierpnia 2021 r. i zarejestrowane pod sygnaturą II AKa 294/21. Sprawie przydzielono sędziego referenta oraz pozostałych członków składu orzekającego poprzez losowanie w dniu 11 sierpnia 2021 r. Do akt sprawy w dniu 21 września 2021 r. wpłynęła odpowiedź na apelację, zaś 29 października 2021 r. wniosek dowodowy, który zadekretowany został w dniu 20 grudnia 2021 r. – do rozpoznania na rozprawie. Następnie 18 sierpnia 2022 r. do akt sprawy wpłynęła skarga na przewlekłość postępowania. Zarządzeniem z 24 września 2022 r. termin rozprawy apelacyjnej wyznaczono na dzień 30 listopada 2022 r., zaś kolejnej na dzień 1 lutego 2023 r.

W świetle przytoczonego wyżej, utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz okoliczności faktycznych sprawy, nie ulega wątpliwości, iż czas oczekiwania na wyznaczenie rozprawy apelacyjnej w analizowanej sprawie został przekroczony i wynosił ponad 12 miesięcy. Brak jest jednak w ocenie Sądu Najwyższego podstaw do stwierdzenia w sprawie przewlekłości postępowania. Utrwalone orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka uznaje, że sprawa jest prowadzona przewlekłe, jeżeli trwa dłużej niż trzy lata w jednej instancji (zob. np. wyrok ETPC z 10 lipca 1984 r. w sprawie *Guincho* przeciwko

Portugali, nr 8990/80), a w dwóch instancjach powyżej pięciu lat (zob. wyrok ETPC z dnia 7 lutego 2006 r. sprawie Donnadieu przeciwko Francji, nr 19249/02). Opóźnienie zaistniałe w trakcie jednej z faz postępowania jest dopuszczalne, pod warunkiem, że łączny czas trwania postępowania nie jest nadmiernie długi (wyrok ETPC z 8 grudnia 1983 r. w sprawie Pretto i inni v. Włochy; skarga nr 7984/77). Przedmiotowa sprawa w pierwszej instancji, zasadniczo nie trwała dłużej niż rok. Nie upłynął również pięcioletni okres rozpoznawania sprawy w dwóch instancjach. Z tych wszystkich względów nie sposób uznać, aby czas postępowania w sprawie II AKa 294/21 był zbyt długi, a w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym doszło do przewlekłości postępowania.

W powyższych okolicznościach Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że nieuzasadnione jest stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie, a zatem także wydanie Sądowi Apelacyjnemu odpowiednich zaleceń i przyznanie skarżącemu odpowiedniej sumy pieniężnej, albowiem oceniając indywidualnie w sprawie ogólny czas trwania postępowania nie był on nadmiernie długi.

Z tych wszystkich względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania orzekł jak w sentencji postanowienia, oddalając skargę.